

ВИСНОВОК

**Національного університету «Чернігівська політехніка»
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Кутової Марини Анатоліївни
на тему: «Розвиток системи електронного урядування в контексті забезпечення
інформаційної безпеки України»
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування**

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науково-дослідними роботами.

Актуальність дисертаційного дослідження Кутової Марини Анатоліївни на тему «Розвиток системи електронного урядування в контексті забезпечення інформаційної безпеки України» зумовлена необхідністю створення ефективної та безпечної цифрової взаємодії держави з громадянами в умовах цифрової трансформації, зростання кіберзагроз та євроінтеграційних прагнень України. Дослідження безпосередньо пов'язане з виконанням науково-дослідної роботи кафедри менеджменту та адміністрування Національного університету «Чернігівська політехніка» за темою «Механізми державного управління регіональним розвитком в умовах переформатування владних відносин» (номер державної реєстрації 0120U105292).

2. Мета і задачі дослідження. Метою дослідження є формування науково обґрунтованих підходів до розвитку електронного урядування України з урахуванням вимог інформаційної безпеки, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення його нормативно-інституційного забезпечення. Задля досягнення поставленої мети у дослідженні вирішено такі основні завдання:

- уточнено змістове наповнення, засади та функціональне призначення електронного урядування як цифрового формату публічного адміністрування, визначено його роль у трансформації системи державного управління;
- обґрунтовано теоретичні засади інформаційної безпеки у структурі електронного урядування, визначено її базові складові, принципи, функції та інтеграційні зв'язки з цифровим управлінським середовищем;
- здійснено аналітичне узагальнення провідного зарубіжного досвіду із забезпечення інформаційної безпеки в системах електронного урядування, виділено найбільш ефективні практики;
- надано оцінку поточному рівню розвитку електронного урядування в Україні, виокремлено його сильні сторони та виявлено системні недоліки;
- проведено аналіз чинної нормативно-правової бази, що регламентує функціонування електронного урядування в Україні;
- досліджено основні типи сучасних загроз інформаційній безпеці, які актуалізуються у цифровому публічному управлінні;
- запропоновано стратегічні орієнтири подальшого розвитку електронного урядування в Україні з урахуванням вимог до кіберстійкості, цифрової довіри, захисту даних та інституційної зрілості;
- виокремлено підходи до вдосконалення системи електронного урядування на регіональному рівні з акцентом на інклюзивність та децентралізовану цифрову

трансформацію;

- надано конкретні пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання інформаційної безпеки у сфері електронного урядування.

3. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна. У межах дисертаційної роботи Кутовою М.А. обґрунтовано ряд нових наукових положень, які сукупно формують наукову новизну дослідження.

Удосконалено:

- теоретико-методологічну основу поняття електронного урядування як цілісної цифрової системи публічного управління, яка, на відміну від наявних підходів, охоплює взаємозв'язок між інституційними, правовими, технологічними, соціальними та інформаційно-безпековими компонентами й характеризується здатністю адаптуватися до загроз цифрової епохи;

- модель взаємодії між електронним урядуванням і інформаційною безпекою, яка репрезентує системну логіку управлінських рішень у цифровому середовищі, враховує типи кіберзагроз, механізми захисту та рівень готовності інституцій до реагування;

- інструментарій реалізації регіональної політики у сфері електронного урядування, що враховує цифрову нерівність, дисбаланси в доступі до онлайн-послуг і відмінності у спроможності місцевих органів до впровадження інформаційно-безпекових практик.

Подальший розвиток отримали:

- методологічне обґрунтування зв'язку між електронним урядуванням та інформаційною безпекою через включення категорій «цифрова довіра», «нульова довіра» (zero trust) та «кіберстійкість» як ключових понять для інтеграції безпекових механізмів у цифрове управління;

- стратегічна модель розвитку електронного урядування з поділом цілей за часовими горизонтами, що дозволяє адаптувати управлінську політику до змін у загрозах, нормативних вимогах (зокрема GDPR, NIS2, AI Act) і рівні цифрової готовності органів влади;

- практичні пропозиції щодо вдосконалення національного законодавства у сфері кібербезпеки, які передбачають імплементацію принципу zero trust, нормативне закріплення процедур прозорого громадського контролю, а також гармонізацію з положеннями Директиви NIS2 для забезпечення відповідальності та стійкості цифрових державних сервісів.

4. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків рекомендацій. Обґрунтованість і достовірність положень дисертації забезпечені використанням загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, статистичного аналізу, порівняння міжнародних практик, нормативно-правових актів, офіційних звітів міжнародних організацій (ООН, ЄС, Світовий банк) та державних інституцій України (Міністерства цифрової трансформації, Держспецзв'язку).

5. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження. Теоретичне значення полягає у формуванні нових концептуальних підходів до взаємозв'язку електронного урядування та інформаційної безпеки. Практична цінність полягає у можливості застосування результатів дослідження органами державної влади та місцевого самоврядування для підвищення ефективності цифрового управління та реалізації державної політики в сфері цифровізації та інформаційної безпеки. Запропоновані автором рішення знайшли практичне застосування в діяльності органів публічної влади, зокрема:

- у роботі Центру надання адміністративних послуг Іванівської сільської ради при реалізації цифрових інструментів адміністрування, впровадженні безпаперових процесів документообігу та посиленні кібербезпеки (довідка № 305 від 28.04.2025);

- у діяльності Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської обласної державної адміністрації в контексті врахування запропонованих стратегічних напрямів у цифровому розвитку регіону та підвищенні рівня інформаційної безпеки органів влади (довідка № 01-01-24/4782-вих від 05.05.2025);

- у процесі модернізації інформаційної інфраструктури Управління адміністративних послуг Чернігівської міської ради, шляхом інтеграції систем електронної ідентифікації, захисту персональних даних та цифровізації адміністративних послуг (довідка №2354 від 22.05.2025).

- в освітній діяльності Національного університету «Чернігівська політехніка» під час оновлення навчальних програм за дисциплінами «Публічне управління національною та державною безпекою», «Інформаційна політика та електронне врядування» (довідка № 202/08-917/вс від 09.05.2025).

7. Апробація результатів дослідження. Ключові наукові положення, теоретичні висновки та практичні результати, отримані в межах дисертаційного дослідження, були представлені та обговорені під час участі здобувачки в міжнародних науково-практичних конференціях. Зокрема, результати дослідження були апробовані на: XIII Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих учених «Юність науки - 2023», «Юність науки - 2024» (м. Чернігів, Україна 2023 р., 2024 р.); VI Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасна парадигма публічного управління» (м. Львів, Україна 2024 р.); а також на Міжнародній науково-практичній конференції “Economics, accounting, finance and management: strategic priorities for development in the context of globalization” (м. Тампере, Фінляндія, 2025 р.).

8. Повнота викладення основних наукових результатів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора. Основні положення дисертації повністю представлені у 8 наукових публікаціях, серед яких статті у фахових виданнях України та виданнях, що індексуються у наукометричних базах. Усі публікації здійснені за безпосередньою участю автора, який особисто сформулював наукові положення, теоретичні узагальнення та висновки основних наукових результатів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора..

9. Загальний висновок. Дисертаційна робота Кутової Марини Анатоліївни на тему «Розвиток системи електронного урядування в контексті забезпечення інформаційної безпеки України» є оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що стосується актуальної проблематики і містить оригінальні підходи до розв'язання теоретичних та практичних завдань щодо розвитку електронного урядування України з урахуванням вимог інформаційної безпеки.

Основні положення, висновки та рекомендації дисертації містять елементи наукової новизни, є повністю обґрунтовані та аргументовані і отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача знайшли відображення всі положення дисертаційного дослідження. Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішені повною мірою, мету дослідження досягнуто. Роботу виконано державною мовою.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Кутової Марини Анатоліївни відповідає

спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), наукові публікації здобувача відповідають пункту 8 постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Дисертація Кутової Марини Анатоліївни на тему «Розвиток системи електронного урядування в контексті забезпечення інформаційної безпеки України» може бути рекомендована до захисту у спеціалізовану вчену раду.

Головуючий

О.М.Руденко

19.06.2023

М.П. О.М.Руденко

засвідчую

відділу кадрів

О.М.Руденко

20.06.2023 р.